

Xabar

O'ZBEKISTON POCHTA VA TELEKOMMUNIKATSİYALAR AGENTLIGI NASHRI

1992 yil martdan chiqa boshlagan

2001 yil, 5 yanvar, juma № 1 (434)

Sotuvda narxi erkin

ҲАЙЪАТ ЙИГИЛИШИДА

Ўзбекистон почта ва телекоммуникациялар агентлигининг нафшадаги ҳайъат йигилиши бўлиб ўтди. Йигилишинг агентлиги Боз директори Ф. Абдулаев босхарни.

«Агентлик таркибига кирувчи акциядорлик компания, корхона ва ташкилотларда 2000 йил иш якунлари бўйича ижро интизоми тўғрисида» агентлиги ишлар бошчараси бош мутахассиси Ф. Марасулов мавруза қилиди. Маврузачи бора борада ийл бошидан шу пайтагча агентлик аппаратида, акциядорлик компанияларида, корхона ва ташкилотларда иш юритишнинг олиб борилиши, ижро интизоми ва фуқаролар мурожаатлари юзасидан ижробий узгаришлар бўлишига қарамасдан айрим жойларда хужжатларни кечириб бажашиб хамон давом этабтганligini, базъи корхоналар айни билан шикоятлар 1999 йилга нисбатан шикоғанини айтиб ўтди.

«Фан-техника ва маркетинг тадқиқотлари марказида 2000 йили илмий-тадқиқот ишлари ва мөъббий хужжатлар

тайёрлашининг бориши ва 2001 йилги режалар тўғрисида» марказ директори Р. Исаевнинг маърузаси тингланди. Маърузаси ўтган йили почта ва телекоммуникациялар соҳасида конун лойихалари ва мөъббий хужжатлар тайёрлаш мурасига мувофиқ 41 та мөъббий хужжат, шу жумладан битта конун лойихаси тайёрлаш кўзуда тутилганини, ҳозирги кунга қадар кўрасатиган мөъббий хужжатлар тасдиқлаш учун топширилганини, бундан ташқари 2000 йили күшиимча 38 та мөъббий хужжат, тўқизта мавзу бўйича илмий-тадқиқот ишлари олиб борилгани ва 2001 йилдаги режалар хусусида сўз юртди. «Почта алоқаси ва вакти матбуто соҳаҳариди мөъббий хужжатлар тайёрлаш хамда мониторингини бориши тўғрисида» агентлик почта алоқаси булими бошили М. Аъзамкулова маълумот берди.

Ҳайъат йигилишида кўринган масалалар юзасидан тегишли қарор қабул қилинди.

I. AHMEDOV

БОЛАЖОНЛАР ҚУВОНЧИГА НЕ ЕТСИН

Янги йил байрами агентлигининг барча корхона ва ташкилотларида эўр шоду хуррамлик билан кутиб олинди. Ана шундай юддёнларидан бирни «Тошкент Телеком» АЖ Тўйтепа филиалида бўлиб ўтди.

Тўйтепа ва Пскент филиали алоқачиларининг фарзандлари арча атрофиди Корбо, Корқиз хамда эртак қаҳрамонлари хузурида шеър, қўшиқлар айтилди.

Саҳиҳ Корбо болажонларга совғалар улашди. Байрамнинг бундай кутаринки руҳда ўтказилиши болажонларга катта завқ бағишилади.

B. TOJIBOEVA,
Toшкент вилояти

ИНТЕРНЕТ ОРҚАЛИ ЎҚИТИШ

Интернет ёрдамида талабарни узоқ масофадан турбий ўқитиш зарурати туғимлоқда. Шу мақсадда Узбекистон Олий ва урта маҳсус таълим вазирилиги ўқитувчilar танлаш ва уарни ўқитувчilar қартилган лойиҳа ишлаб чиқди.

Мазкур лойиҳа асосида таърихи ўқитувчilar малакасини ошириши ҳам кўзуда тутилган. Бундай таълимни

жараёнлари Тошкентдаги б 6 та олий ўкув юртида амалга оширилди. Тошкент электротехника алоқа институти эса ушбу институтлар орасидан етакчиси хисобланади.

Институт тажриба-намуна ишида қатнашувчи мусассасалар билан шартномалар тузди.

A. ALIEV

ОЛАМДА НИМА ГАП?

• ЯНГИЛICKLAR • ХАБАRLAR • ВОКЕALAR

• Рамазон ҳайити мунносабати билан Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов номига хорижий давлатларнинг раҳбарларидан самимий дил сузлари билтаган кутловлар келмоди.

• Республикаизизда нашрлар сони яна биттага кўпайди. Яқинда Узбекистон Республикаси Фавқулодда вазиятлар вазирliklarning нашри «Фуқаро муҳофазаси» – «Раҳжданская защита» журналининг илк сони ўзбек ва рус тилларida босмадан чиқди.

• Иркутскда Россия ва Хиндиистон ўтасиди тарixda энг йирик хисобланган ҳарбий-техникавий битим имзоланди.

• Молдава Президенти М. Лучински январ ойida парлamentni тарқатиб юборишини ва 25 февралда эса янги парлament сайловлари муддатини ўзлонгаликлиги байни этиди.

• Хитой хуммати Тайвань билан түргидан-түрги транспорт ва савдо алоқасини тиклашга рози эканлигини билдири.

Мобил ва шахсий чакирив телекоммуникация техника висоталарини такомиллаштириш ҳамда ривожлантириш белгиловчи йўналишлардан бирни бўлиб, ахборотлашган мухитни яратиши зарур замин сифатида хизмат қиласди.

Маълумки, Ҳалқаро электролоқ итифоқи (ХЭИ) 1991 йилдан бошлап универсал, яъни ҳар томонлама умумлашган, хозирги вақтда IMT-2000 деб аталарадиган учини авлод алоқа мобил тизимини яратиш бора-сида кенг кўламда иш олиб бо-

булдики, дунёning турли худудларидаги товар-маҳсулот ишлаб чиқарувчиларнинг талаб-этиёжларида ўзаро жiddiy тафовутлар пайдо бўларкан. Мазкур тафовутларни умумлаштириш ёки бир-бiriга мослаштириш амалий жиҳаддан мумкин эмаслиги аниқ ва равшан бўлиб

ни берди. Тизим техникасини янада ривожлантириш юкори дараҳада такомиллаштирилган технология асосида амалга оширилади. Бу – маълумотлар узатишнинг дастлабки тезлиги 9,6 Кбит/сдан 114 Кбит/с ва ундан 384 Кбит/с тезлика утиш имкониятини яратади. Бундай ҳолатда UMTS технологияси тақдим этиладиган хизматларнинг керакли ҳажмини оммабоп нархларда таъминлаши ва қулат терминалларнинг кенг рўйхатидан фойдаланиши лозим.

Бозор тадқиқотлари шуни

МОБИЛ ТЕЛЕКОММУНИКАЦИЯСИННИГ УЧИНЧИ АВЛОДИ

ярти. IMT-2000 концепцияси 1992 йилда бўлган Умумжоҳон радиоконференцияси томонидан маъқулланган ва бу максадлар учун 1885...2025 Мгц ҳамда 2110...2200 Мгц ораликлардаги радиочастоталар биректирилганини қайд этилган эди. Мазкур тизимини йўндоши алоқа кисмига эса 1980...2010 Мгц ва 2170...2200 Мгц радиочастота кенгликлари биректирилди.

IMT-2000 концепциясининг асосий таомилларни сифатида дадуна миёксиде роуминг, ер усти ва йўндоши алоқа бўлиши, хизмат идоралари билан биргаликда рақамли тармоқлардан ҳар томонлама фойдалана олиши, ихчамли имкониятида мультимедиа хизматлари тўлиқ тўлпами мавjudligi кабилар киритилди. Тавсияномани ишлаб чиқиши жараёнда асосий ётибор ва таълаб – ҳаракатдаги алоқанинг мавжудлини тизимларни ривожлантирилётган иккичини авлод тизимини яратиш учун сарфланган ҳаражатлар даражасидан ошмаган ҳолда, бозорнинг усбий келадиган ҳар томонлама истиқболли этиёжларни қондира оладиган инфратизимага кўшиши мақсадида IMT-2000 интерфейсларининг барча кўрасатичарини юкори даражагача таомиллаштиришга қаратилди. Бу вазият GSM, DCS, 1800, DECT, ERMES, TETRA, шунингдек D-AMPS, CDMA ва NMT-450 каби стандартларга бевосита тааллукли буди, чунки булардан маълум шарт-шароитларда учини авлод алоқа тармоқлари хизматларини тақдим этиш учун фойдаланиши имконияти яратилиши мумкин.

IMT-2000 тизими стандартларини яратиш устида олиб борилаётган изланишлар курсатипки, ишнинг умумий тавсияномалар тайёрлаш билан боғлиқ кисми мувоффақияти бажарилади. Иккичи авлод алоқа тармоқларни учини авлод тармоқларига айлантириш йўлидаги ҳаракатлардан шу нарса маълум

1994 йили Европа Итифоқи таомиллашган телекоммуникация ва хизматлар технологиясини яратиш бўйича тадқиқотлар дастури ACTS ни тасдиқлади. Мазкур дастур бўйича мулжалланган тадбирлар 1998 йили тўлиқ бажарилди. ACTS дастури алоқанинг универсал мобил тизими – (UMTS) ни яратишдаги асосий таомилларни ишлаб чиқиши мулжалланган эди. UMTS тижорат тармоқларини куриши бўйича бажариладиган ишларни бошқариш учун 1996 йили FORUM FORUM ҳалқаро ташкilot тузилиди. FORUM – кепажда тасвири, қизмали, видео ва бошқа кенг мақсаддаги ахборотлар узатувини таъминлаш, UMTS технологиясини таомиллаштириш ҳамда ривожлантириш бўйича биргаликда сиёсат олиб борувчилар – техника висоталари ишлаб чиқарувчилар ва мобил алоқа операторларининг умумий ўюмасидир. Юшома бир вақтнинг ўзида ўзаро мувоффашлаштириш идора сифатида ҳам фаoliyat курсадиди.

UMTS технология сифатида ахборот алмашуви оламининг бир булаги хисобланбон, тақдим этилган хизматлар руҳийатини ҳолада бу тармоқни айланма боғлиниши ва хисоблашлар утказишида анча юкори тезликлар – 155 Мбит/с атрофидаги тезликлар тақозо этилади.

UMTS технологиясида маълумотларни тўплами узатиш таомилли асос сифатида кўланилини ҳамда бу тармоқни айланма боғлиниши ва хисоблашлар утказишида, каналларнинг носимметрия ўтказиши кобилиятини яхшилашда қатор афзалликлар олиб келиши мумкин.

Ер усти ва йўндоши алоқа турларини ўз ичига олган UMTS технологияси йирик тизим сифатида таркибий элементлар ишловида ҳар томонлама шакллантирилади. Шунинг учун ҳам тизим терминаллари GSM/DCS стандартлари мажмусаси билан ишлови кўп кирралди деб қаралади. Кўрсатиладиган хизмат кўйматларини мос гурухларга ахтариш мақсадида терминаллар радиоалоқа каналининг турли ахборот симимига мослашши имкониятига эга булади. Шуни хисобга олганда, Internet тизимидан бугунги фойдаланучилар мультимедиа хизматига тарабор бўлиб, биринчилар қаторида UMTS мизозлари булишлари ҳам мумкин.

R. ISAEV,

Фан-техника ва маркетинг тадқиқотлари маркази директори, техника фанлари номзоди

(Давоми келгуси сонда.)

«ХАБАР» газетасига обуна давом этимокда

ТАРАККИЁТ ТАКОЗОСИ

Сўнгги йилларда узбекистони яқин қиувлари телефоннинг энг замонавий ва кулай усуллари турмушга тадбик этилмоқда. Ватанимизда ҳам ушбу хизмат турини жаҳон андозалари даражасига етказиш сари жиддий харакатлар бўлмоқда. «Сурхондарё Телеком» шўбъа корхонаси фабриятида ҳам ана шундай туб ўзгаришлар рўй берадиганлиги қувонарли хот. Дарҳаққиат, воҳа ахолисига хорижлик мутахассислар ҳамкорлигида алоқа воситасидан фойдаланиш учун қулайликлар яратилипти.

Бундан ташқари Денов шахрининг «Гулистон» даҳасида 2000 рақамга мўлжалланган АТС тұлиқ ишга тушириди. Марказий ATСга иккита замонавий алоқа дастгоҳи монтаж қилинди. Ушбу линия бўйича 600 жуфт магистрал кабел ва яна 300 жуфт тарқатиш линияси тортилди. Ҳозир унда 800 нафардан ортиқ мижозга хизмат курсатилмоқда. Шунингдек, линия хўжалигини кенгайтириш ишлари ҳам давом этирилаёт.

Шеробод туманида эса ATСни 500 рақамга кенгайтиришга эришилди. Беносита «Алоқандинвест» АЖ билан тузилган шартнома бўйича 450 рақамга мўлжалланган магистрал ва тарқатиш линияси куриб битказилди ва телефоннинг ишлари олиб борилмоқда.

ТЕЛЕФОН ЎЛИ ТИКЛАНДИ

Боисун туманинг тогли ҳудудида ҳойлашган. Дуоба қишлоғи электр энергияси ва радио нуқталари билан таъминланган. Тоглик ахоли телефон хизматидан ҳам баҳрамдан этилган эди. Бирок таббий оғат — кучки алоқа йўлини ишдан чиқарди. Кучки устидан тортилган сим ҳам фойда бермади. Шу тарзда дубобал миқозлар бир неча йил телефонсиз қолиши. Чунки алоқа линиясини куриш тог шароитидан мушкул иш, муҳими — бунинг учун катта миқдордаги маблаг зарур эди.

Бу муаммо нюхоят ўтган йили баҳорда уз очимини топди. Кучки тагида колган линияни бошқа жойдан тортишни куриш тог шароитидан мушкул иш, муҳими — бунинг учун катта миқдордаги маблаг зарур эди.

дан тортиш бўйича лойиҳа-смета хужжатлари тайёрланди. Уни амала ошириш учун «Сурхондарё Телеком» шўбъа корхонасининг энг малакали муҳандис-техник ходимларидан 18 нафара сафарбар этилди. Ута қишин шароитда 24 километр масофага телефон сими тортилди. Жами 280 та симбоч ўрнатилди. Того тошли ерда чукурказиш накадар заҳматли бўлса, уни таъминлашма мажсадидан этилди. Шаҳвот АҶШ доллари миқдорида шартнома тузилди. Корхона бош директори Шаҳвот АҶШ иштирокидаги имзоланган бу битимга кўра зарур алоқа ускуналар ўрнатилиб, миқозларга етарли шаҳрот яратилмоқда.

Кейнинг йилларда Хорватия, Индонезия, Япония ва Қирғизистон мамлакатлари билан тузилган шартномалар узининг ижобий самаралярини берди. Ўтган йилнинг август ойида эса Хитой Ҳалқ Республикасининг «Хуазий» компанияси билан 245 минг АҶШ доллари миқдорида шартнома тузилди. Корхона бош директори Шаҳвот АҶШ иштирокидаги имзоланган бу битимга кўра зарур алоқа ускуналар ўрнатилиб, миқозларга етарли шаҳрот яратилмоқда.

оралиғида СП-3 аппаратуруси монтаж қилиниб, уч каналга иккича томонлама алоқа йўлга қўйилди. Тогли Қўргончача ва Дуоба қишлоқлари га хизмат киладиган 100 рақамга мўлжалланган станция яна ишга туширилди.

«Сурхондарё Телеком» шўбъа корхонасида «Глобаль» ва «Локаль» тармоқларини ташкил этиш бўйича замонавий компютерлар ўрнатилди. Бу бўлимлар ва филиалларни модем алоқали орқали bogлаш ҳамда ёзма маълумотларни компютер тизими ёрдамида олиш имконини берди.

«ХУАВЭЙ» БИЛАН ҲАМКОРЛИК

Бундан ташқари филиаллардаги сузлашув масканларида ахолига қулийлик яратиш бўйича танлов тутказилди. Танловда Узун, Жарқурғон, Сарисөй ва Кизирик филиалларининг ходимлари фарҳли уриннлари эгаллашди.

Энг муҳими, «Сурхондарё Телеком» шўбъа корхонаси хорижлик мутахассислар билан ҳамкорликда чет эл инвестицияси хисобига хизматнинг янги, истиқболи турларини кенг жорий этишга катта эътибор бермоқда. Ҳусусан, қишлоқ ATСларни автоматик чиқишилар билан таъминлаш маҳсусидан бир қатор режалар муваффақиятли ўддаланди. Жами 29 та ATСларга замонавий ускуналар ўрнатилиб, миқозларга етарли шаҳрот яратилмоқда.

Кейнинг йилларда Хорватия, Индонезия, Япония ва Қирғизистон мамлакатлари билан тузилган шартномалар узининг ижобий самаралярини берди. Ўтган йилнинг август ойида эса Хитой Ҳалқ Республикасининг «Хуазий» компанияси билан 245 минг АҶШ доллари миқдорида шартнома тузилди. Корхона бош директори Шаҳвот АҶШ иштирокидаги имзоланган бу битимга кўра зарур алоқа ускуналар ўрнатилиб, миқозларга етарли шаҳрот яратилмоқда.

«ЕТС-450» стансияси вилоятнинг тогли ҳудудларидан бошқа барча жойда кабелиз телефон алоқасини ташкил этилди. Шу йилнинг тағафури қамровлироқ бўлади. Шу йоғис ўқимаса туролмайдиган инсонлар билан субхатлашсангиз зериқмайиз. Улар бир имконини топиб, обуна булими ёки кутубхоналарга қатнаб бўлса ҳам даврий матбуотдан, яъни дунёдан хабардор бўлиб туршиди. Шу тоифа кишилар замон билан ҳамнафас яшайди. Лекин... бефарқ, дунёни сув босса тўлиғига чиқмайдиганларни куриб ҳайратланасан киши. Яқинда йирик бир корхонанинг бош ҳисобчиси билан субхатлашиб қолдим. Ундан:

— Сиз газета ва журнallарни ўқиб борасизми? — деб сурядим.
— Тўғрисини айтсан, ўқиша вақт ажратмайман. Ҳамма янгиликни «Ахборот» ёки «Даир» курсатувларидан билиб оларни арзимас. Арзимас нарсалар учун ҳам вақти зое кеткизиш шартми... — деди у тол тортмай.

Мана сизга замонавий, олий маълумотли зиёдининг мушоҳадаси. Кунларнинг бирида узига меъёридан ортиқ оро бериб, тилле тақинчилашадиган билиб безантан, суксурдайни авёл таҳририятимизга кириб, саломалик қилгач:

— Ола газеталариниң «Хукм» деган мақола чиққан экан. Ҳукуқда ўқидиган синг-

кил этиш имконини беради. Унинг бошқарув базаси Термиз шаҳридаги шахарлараро телефон станциясига ўрнатилди. Шунингдек, 200 рақамга мўлжалланган қабул қиувлари ва узатувчи курилмаларни Жарқурғондаги «Сопка» радиотелевизион узатиш станциясига, 150 та рақамини эса корхона-

нанинг Денов филиали биносига ўрнатиш учун монтаж ишлари бошлаб юборилди.

Бу симиз телефон алоқаси орқали шахарлараро ва ҳалқаро алоқаларга чиқиши имконияти яратилади. Яна бир қулийлик шундаки, телефон аппарати ўрнинг факс ва компютер, модем улаш имконияти ҳам мавжуд.

Хуллас, ахолига хизмат курсатиш учун барча имкониятлар ишга солинмоқда. Аммо алоқа ходимларининг ҳам ўзига яраша муаммолари бор, шулардан бири — транспорт воситаси. Алоқачи учун лоқад велосипед бўлса, телефон йўлида пайдо булдиган нуқсонлар ўз вақтида тузатилади. Бу беминнат ва ортича ташвишисиз транспорт воситаси — велосипедга ҳар бир монтёр эга бўлса, уларнинг эл хизматини бажариши анча осон кучади. Бу таклиф инобатга олини деган умиддамиз.

Н. ЗИЁЕВ,
Сурхондарё вилояти,
жамоатчи мухабиримиз

ЎЗЛИГИНИ АНГЛАГАН ЮРТ КОРИГА ЯРАЙДИ

Сиз газета ва журнallарни ўқиша вақт топасизми? Байнан хизмат тақоюси билан обуна мавсуми бошланганда муштариларга шундай сабол беришига тири келиб қолади. Аслида доимий мутолаа қилиб турдиган кишининг тағафури қамровлироқ бўлади. Шу йоғис ўқимаса туролмайдиган инсонлар билан субхатлашсангиз зериқмайиз. Улар бир имконини топиб, обуна булими ёки кутубхоналарга қатнаб бўлса ҳам даврий матбуотдан, яъни дунёдан хабардор бўлиб туршиди. Шу тоифа кишилар замон билан ҳамнафас яшайди. Лекин... бефарқ, дунёни сув босса тўлиғига чиқмайдиганларни куриб ҳайратланасан киши. Яқинда йирик бир корхонанинг бош ҳисобчиси билан субхатлашиб қолдим. Ундан:

— Сиз газета ва журнallарни ўқиб борасизми? — деб сурядим.
— Тўғрисини айтсан, ўқиша вақт ажратмайман. Ҳамма янгиликни «Ахборот» ёки «Даир» курсатувларидан билиб оларни арзимас. Арзимас нарсалар учун ҳам вақти зое кеткизиш шартми... — деди у тол тортмай.

Мана сизга замонавий, олий маълумотли зиёдининг мушоҳадаси. Кунларнинг бирида узига меъёридан ортиқ оро бериб, тилле тақинчилашадиган билиб безантан, суксурдайни авёл таҳририятимизга кириб, саломалик қилгач:

— Ола газеталариниң «Хукм» деган мақола чиққан экан. Ҳукуқда ўқидиган синг-

«Хабар» газетаси жамоаси, газетамизнинг жамоатчилик кенгаши аъзоси Ортиқбой Абдуллаевга онаси

БОСИХОН аяннинг

вафот этганлиги муносабати билан ҳамдардлик билдиради.

Ҳафиза САЛЯХОВА,
Фарғона вилояти

**Электромагнит
мослашув
маркази
радиочастоталарни
таксимлаш
хизмати етакчи
муҳандиси
Наталья
ВЛАСОВА ўз
касбини узоқ
йиллардан буён
ардоклаб
келаётир.**

**Т. ЛУТФУЛЛАЕВ
суратга олган**

ТАБРИКЛАЙМИ!

«Хоразм Телеком» акциондорлик жамоаси Шовот филиали директори Илҳом ОТА-БОЕВни 60 ёши билан чин қалдан табриклиди. Унга узоқ умр, сиҳат-саломатлик, оиласий хотиржамлик, алоқа соҳасидаги ишларида зафарлар тилайди!

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1998 йил, 10 июлдаги «Частота спектридан фойдаланиш, теледастурларни шакллантириш ва тарқатиш ҳамда мазлумотлар узатиши самарадорлигини ошириш юзасидан қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги 293-сонли қарорининг 6-бандига мувофиқ Аҳборот фаолияти ва мазлумотлар узатишини тақомиллаштириш ва самарадорлигини ошириш бўйича Идоралараро мувофиқлаштириш комиссиясининг 2000 йил, 27 ноўбрдаги қарор билан (22-сонли мажлис баёни) «Ист Линк Компани Лтд» қўшма корхонасига мазлумотларга ишлов бериш ва узатиши тармоғини лойиҳалаштириш, қуриш ва эксплуатация қилиш бўйича фаолиятига берилган РТ сериядаги 0000146 рақами лицензиянинг амал қилиши тўхтатилди.

Ўзбекистон почта ва телекоммуникациялар агентлигининг Лицензия комиссияси

МЕХМОННИНГ ҮЛУҒЛИГИ

Ҳазрат Умарнинг уйларига мөхоннлар келишибди. Уларни утказиб кўйиб, узлари тик турган ҳолда хизмат қиласеврибди.

— Ўзингиз ҳам ўтиринг, нега тик турибиз? — дейишибди мөхоннлар.

— Мен қандай қилиб ултирай? — дебдилар Ҳазрат Умар.

— Ахир фаришталар тик туришибди-ку.

АВВАЛ ОДОБ, СҮНГРА ИБОДАТ

Ривоят қиласидарким, бир куни масжидга тупланган нализонлар ибодатни бошлами, пайғамбаримизни кутигиб ўтиришган экан. Ниҳоят Сарвари Олам бироз кечишиб келибдилару намоз болашанибди. Намоздан кейин кимдир у кишининг кечишиб келгандарни сабабини сўрабди. Мұхаммад саллоюху алайхи васалламнинг ҳикоя қилишларича, ўйда у кишининг олдиларидан жуда ҳам қарип, мункиллаб қолган бир яхудий чол ниҳоятда охиста қадам ташлаб келаётган экан.

Пайғамбаримиз уни қувиб утиши үзларига эп кўрмай, оғига қараб юравериб, кечишиб қолган экандар.

— Ахир у файри дин, жуҳуд экан, қувиб ўтиб кетаверсангиз бўлмасми? — дебди саҳобийлардан бирни.

— Йўк, — дебдилар Сарвари Олам. — Мен унинг оппоқ соқолини хурмат қилдим.

ОДАМ АТОНИНГ ДУШМАНЛАРИ ВА ДЎСТАЛАРИ

Ривоят қиласидарким, Одам Ато ҳали ёлгиз пайтларидан бу ёргу дунё билан танишиб юараллар, ҳавф-хатарларга ҳам дуч келган экандар. Ҳавф-хатарлардан бирни у кишининг душманлари — ваҳший ҳайвонлар экан. Улар гоҳ-гоҳида туда-туда булиб, Ҳазрат Одамга ҳужум қилишар экан. Бундай ҳужуму тажовузлардан безор бўлган Одам Ато бир куни Худога ёлвориб, бу ёвзуллардан кутулиш, ўйлини сурабдилар. Шунда Худо айтибди, «Этрага ўша ҳайвонлар сенга ҳужум бошладилар. Сен уларнинг қаршисида туварергин. Улар орасидан биттаси ажралиб чиқиб олдинга келади. Сен унинг бошни силигани. У сенга дуст булиб, ҳимоя қиласди».

Эртаси Одам Ато Худо белги-

лаган жойга, ўрмон томонга бориб турибдилар. Бир маҳал ўрмондан чиқиб келаётган ҳайвонлар орасидан биттаси юрганича Одам Атонинг олдиларига келибди. У киши унинг бошини силабдилар. Шунда у келган томонига югуриб кетиб, ваҳший ҳайвонларни тирқириатиб қувиб юбориби.

Одамга энг биринчи дуст булиб қолган ўша жониор от экан. Шундан бери ит инсонларга дуст эмиш.

БИР РИВОЯТ, БИР ҲИҚОЯТ

Хожа Аҳмад Яссавий бобомиз хақида жуда кўп ривоятлар ва ёхтий ҳикоятлар бор. Мен шулардан бир ривоят ва бир ҳикоятни кептироғимизман:

Дейдиларким, бобомиз ҳар гал жума намозини Маккай Мукаррамага бориб ўқиб келар экандар. Бунга кўччилик ишонишмабди. Шундан кейин у киши бир неча муридларини сағфа тизибдилар-да:

— Кўзингизни юминг, — дебдилар.

Улар кўзларини юмибдилар. Бир неча дакиқадан кейин:

— Кўзингизни очинг, — дебдилар.

Муридлар кўзларини очиб қарасалар, Маккада турган эмишлар. Авлиёга икки дунё бир

қадам деганлари шу бўлса керак-да.

Энди мана бу ҳикоятни эшигинглар:

Шоир дўстим Турсун Иброҳим тунгич ўғли Рустамжонни уйлантириш умидида не-не қизларни топдио, бирор иши юришмади.

Угли бирорта қизни ёқтири-мади. Бир куни Туркестонга бориб, Яссавий бобомизни зиёрат қилди. У ердаги хонақоҳа иккиси ракат намоз ўқиб ёлворди:

— Эй, авлиё бобо, Худодан суранг, ўғлимнинг йўли очисин, — деб дуо қилди.

Кейин Тошкентта қайтиб, уйига кириб бориши билан уни кутиб олган рафиқаси куонч билидан деди:

— Дадаси, келин муборак бўлсин!

Шоир ҳайрон булиб турган эди, келинимиз хушхабар айтди:

— Ўғлингизга қиз топдик. Кеча нон синдириб, фотиҳа қилиб келдик.

Шундай қилиб Турсун Иброҳим келининг бўлди.

Бунақа воқеаларни жуда кўп эшиганимиз. Бунга ҳеч бир шак-шубҳа қилиб булмайди. Мусулмон эканимиз, авлиёларнинг кароматларига, мўжизаларига ишонмоқ керақдир.

Азиз АБДУРАЗЗОК

МУАССИС:
Ўзбекистон почта ва
телеқоммуникациялар
агентлиги

Бош муҳаррир:
**Шодмон
ОТАБЕК**

ТАХРИР ҲАЙАТИ:
Шомансур ОБИДХУЖАЕВ

Шуҳрат ЖАББОР
Анатолий КУДИНОВ
Иzzat АХМЕДОВ

**(Бош муҳаррир
ўринбосари)**

Мирпӯлат МИРЗО
Рустам ҚОСИМОВ
Куролбай ТЎЛЕБОЕВ

Ёкубжон ҲУЖАМБЕРДИ

**ЖАМОАТЧИЛИК
КЕНГАШИ:**
Сайдмаҳмуд АКБАРОВ
Шоҳруҳ АКБАРОВ
Ортиқобай АБДУЛАЕВ

**Мехмонқуны
ИСЛОМКУЛОВ**
**Тўлқин
ЛУТФУЛЛАЕВ**

Бобохон ШАРИФ

МАНЗИЛИМИЗ: 700000,
Тошкент-35, А. Толстой
кўчаси, 1.

ТЕЛЕФОНИМИЗ:
**136-36-42, 136-35-29,
144-29-09.**
Факс: 136-36-42.
ИНДЕКС: 64600
ЖУМА КУНЛАРИ ЧИКАДИ

Тахририята келган қўлъемалар (2 оралиқда, 5 бетдан ошмаслиги лозим) ва суратлар муаллифларга кайтарилмайди. Мақолалардаги фикр-мулоҳазалар, келтирилган факт ва рақамлар масъулиятни муаллифлар зиммасидадир.

Рўйхатта олиш № 00011.

Буюртма № Г-2039.
4839 нусхада чоп этилди.

Офсет усулида босилди.

Бичими А-3, ҳажми 1
босма табоқ.

**«ШАРК» НАШРИЁТ-
МАТБАА**
**АКЦИЯДОРЛИК
КОМПАНИЯСИ
БОСМАХОНАСИ.**

**Манзили:
Тошкент шаҳри,
«Буюк Турон» кўчаси,
41-й.**

Босишига топширилди — 19.00
Босишига топшириш вақти — 18.00

1 2 3 4 5 6

ҲИҚМАТЛАР

Бадавлат кишилардан бири ночор кун ўтказувчи Сукротни айлади. Сукрот унга:

— Агар мен хоҳласам сен каби яшашим мумкин, аммо сен ҳеч қачон мен каби кун кечиромлайсан! — деди.

Бойлардан яна бири Сукротга:

— Сен жуда камбағал ва куруқ кўлсан, — деди таъна билан.

Сукрот эса унга жавобан:

— Агар сен факирлик лаззатини билсанг эди, менга ачиниш ўрнига ўзингга ачинар эдинг! — деди.

«Жовидони хирад»дан

Билгинки, қаноат меваси роҳат, камтарлик меваси муҳаббат.

Байт:
Каноат айлагин, эй хушёр киши,
Каноат роҳатдан беради нишон.

Оз оқатга қаноат кимлекнинг фазилатларидан бири шундаки, илим ва ҳунарга бўлган интилишда кишини дангасалин ва ҳафсаласизлик копламайди, ошқозон овқатни ҳазм килишдан ожиз бўлмайди, сезги аъзоларининг севуччанлиги бузилмайди.

Мажидиддин ХАВОФИЙ

Тоғларга қор тушди.

ХАНДАЛАР

— Негадир мен кечаси билан шеър ёзаману тонгача ухломайман.

— Үндай булса, ўз ёзғанларингизни ўқинг, дарров ухлаб қоласиз.

— Калай, муҳокамадан кейин асарингизни чукурлаштирингизми?

— Албатта. Бош қаҳрамонни минг метрлик чуқур шахтага тушибир ишлатдим.

— Қалай, пъесам ёддими?

— Жуда. Айниқса, ундағи ўғри образи. Шундай ҳәёттй чиққанки, ҳатто унинг сұллари ҳам бошқа асарлардан усталык билан ўғирланған.

— Таржима қилиш учун кайси тилини билиш керак: таржима қилинажак китобнинг тилинини ёки таржима қилимочи бўлинган тилинни?

— Аслида иккаласини ҳам билиш шарт эмас. Нашриётнинг тилини билиш керак.

— Баъзи бир мунаққидлар билан дўстлашиш учун қандай аср ёзиш керак?

— Асарми? Э, ҳожати йўк. Уларнинг мақолосини мақташ керак.

— Бу кўзойнак эмас, дурбин, нега уни тутиб китоб ўқияпсиз?

— Биялпиман, дурбин. Шуниси яхшида, китобнинг ютуғини ҳам камчилигини ҳам хоҳлаганча кичрайтириб, хоҳлаганча каталаштириб кўришим мумкин.

ҲАМСАРЛАРДАРДАР

Емон хотин, ноқобил фарзанд ва тор оёқ кийим жонни бир хил эговлади.

Эрни эрталаб «Яхши боринг!» — деб, кечқурун «Яхши келдингизми?» — деб кутиб оладиган хотин барча эркакларнинг орзуиди.

Фарзандларига ўшлигидан меҳрибон ота, йигитлигига дуст, қариганда ҳамсұхбат бўлолган ота баҳтилариди.

Фарзандларингизни ўшлигидан меҳнатда тарбияласангиз роҳатини, ортиқча эркакларсангиз азобини курасиз.

Во ажаб! 100 ўшли оталар 80 ўшли фарзандларига ҳам панд-насиҳат қиласди-я.

Кўз инсон дилининг кўзгусидир, тил айтотмаганини кўз айтади.

Қизлар асли гулдек гузал яралгандар, гул эса безакка муҳтоҳ эмас.

Иненонни бир умр тарк этмайдиган гузалллик — хушимуомалаликдир.

Хато қилиш осон, хатони буйинга олиш қийин.

Шириң сўз ҳаммага бирдай ёқади, шириң сўз тош юракни ҳам бир куни эртади.

Одамни мақтов, сарёғни қўёш бирдай эртади.

Йигитали Ҳожи УСМОНОВ